

STOP MENSENHANDEL

Uitvoeringsplan aanpak mensenhandel

Gemeente Montfoort 2024-2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Landelijke pijlers	3
1.2 Pijlers gemeente Montfoort	3
2. Gemeentelijke rol	4
2.1 Essentiele functies	5
3. Ambities en acties	6
3.1 Voorlichten, trainen en bewust maken	6
3.2 Uitwerken en bekend maken interne meldroute	7
3.3 Inzichtelijk maken (samenwerking) ketenpartners bij signalen, ketenregisseur	7
3.4 Aanpak dadernetwerken.....	8
3.5 Monitoren voortgang aanpak	8
Bijlage 1 interne meldroute	10

1. Inleiding

Voor u ligt het Uitvoeringsplan Aanpak Mensenhandel van de gemeente Montfoort. Dit uitvoeringsplan is gemaakt vanuit het beleidsplan Mensenhandel Montfoort waarin landelijke afspraken staan vastgesteld dat elke gemeente verantwoordelijk is voor het opzetten en vaststellen van een eigen aanpak tegen mensenhandel. Met deze twee documenten voldoet de gemeente Montfoort aan de gestelde verantwoordelijkheden van een gemeente in de aanpak van mensenhandel; een gemeentelijk vastgestelde aanpak met passende regionale opvang, ondersteuning en nazorg en het mede creëren van een landelijk dekkend netwerk van zorgcoördinatoren voor slachtoffers van mensenhandel. Dit uitvoeringsplan geeft de acties weer die de gemeente Montfoort onderneemt en gaat ondernemen in de aanpak van mensenhandel.

1.1 Landelijke pijlers

De strijd tegen mensenhandel is opgebouwd rond vier belangrijke pijlers, die voortkomen uit internationale en Europese verdragen waaraan Nederland zich moet houden:

1. Het opsporen, vervolgen en bestrijden van daders;
2. Het bieden van hulp, zorg en opvang aan slachtoffers;
3. Het voorkomen van mensenhandel en het signaleren van risico's;
4. Het samenwerken binnen netwerken.

1.2 Pijlers gemeente Montfoort

De doelstellingen waaraan de gemeente Montfoort middels dit uitvoeringsplan werkt, zijn benoemd in de volgende pijlers:

De pijlers die de gemeente Montfoort hiervoor gebruikt zijn:

1. Voorlichten, trainen en bewust maken.
2. Uitwerken en bekend maken interne meldroute.
3. Inzichtelijk maken (samenwerking) ketenpartners bij signalen, ketenregisseur.
4. Aanpak dadernetwerken.
5. Monitoren voortgang aanpak.

2. Gemeentelijke rol

De aanpak van mensenhandel is gebaseerd op vier pijlers, die volgen uit internationale en Europese verdragen waar Nederland verplicht is zich aan te houden:

1. Opsporen, vervolgen en aanpakken van daders;
2. Hulp, zorg en opvang voor slachtoffers;
3. Preventie en signalering;
4. Netwerksamenwerking.

In de aanpak van mensenhandel heeft de gemeente Montfoort de volgende rollen:

De gemeente als beleidsmaker	in 2022 dient elke gemeente duidelijk beleid te hebben om mensenhandel tegen te gaan. Voor Montfoort is gekozen voor lokaal beleid, dat is ingebed in de bestaande regionale samenwerking op het gebied van zorg en veiligheid en dat is afgestemd met de gemeenten in het Copen-gebied.
De gemeente als signaleerder	zowel professionals binnen de gemeente als inwoners kunnen signalen van (mogelijke) mensenhandel herkennen. Zij moeten dan wel over kennis van mensenhandel beschikken, wat is het? Actieve voorlichting is hiertoe gewenst. Ook moet bekend zijn waar meldingen van (een vermoeden van) mensenhandel kunnen worden gedaan.
De gemeente als regisseur	bij signalen van mensenhandel zal onder regie van de gemeente (team Openbare Orde en Veiligheid) met partners zoals de politie moeten worden bepaald welke middelen (bestuursrechtelijk, strafrechtelijk) worden ingezet om mensenhandel tegen te gaan.
De gemeente als verantwoordelijke voor zorg en opvang van slachtoffers	De gemeente Montfoort is financieel en organisatorisch verantwoordelijk voor de zorg en opvang van slachtoffers van mensenhandel. Dit is een wettelijk verankerde verplichting die primair voortvloeit uit de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) en de Jeugdwet.
De gemeente als regisseur van de integrale aanpak zorg en veiligheid	De complexiteit van mensenhandel vraagt om zowel een bestuurlijke als strafrechtelijke aanpak en intensieve samenwerking tussen de verschillende domeinen. Een effectieve aanpak vraagt afstemming tussen de betrokken partners. Een integrale blik reikt verder.

2.1 Essentiële functies

De aandachtfunctionaris, zorgcoördinator en ketenregisseur geven gezamenlijk vorm aan de gemeentelijke en regionale aanpak van mensenhandel. Zij dragen bij aan (de ontwikkeling van) de aanpak door signalen en best practices te delen. Ook zorgen zij er gezamenlijk voor dat de bestrijding van mensenhandel lokaal en regionaal op de kaart staat.

Aandachtfunctionaris (gemeente)	Ketenregisseur (RIEC)	Zorgcoördinator (Moviera)
- is het aanspreekpunt voor mensenhandel binnen de gemeentelijke organisatie, verzamelt signalen, geeft deze door aan de ketenregisseur en organiseert opvolging en monitoring van signalen. - volgt de laatste ontwikkelingen, regionaal en landelijk, rondom de aanpak mensenhandel. - vergroot het bewustzijn over mensenhandel in de organisatie. - zorgt ervoor dat het thema binnen de gemeente op de agenda staat. - onderhoudt contact met externe partners (o.a. zorgcoördinatie, politie). - maakt deel uit van het regionale netwerk van aandachtfunctionarissen.	- is verantwoordelijk voor de strategische aanpak van mensenhandel en voor het opzetten van de bijbehorende ketenstructuur. - fungeert als tussenpersoon voor regionale en landelijke ontwikkelingen in de aanpak van mensenhandel. - organiseert preventie en Voorlichting. - ketenpartners voorzien van informatie en tools.	-organiseert en coördineert de hulp en ondersteuning voor slachtoffers, en zorgt ervoor dat het traject goed verloopt en van hoge kwaliteit is. - bewaakt de voortgang en kwaliteit van het hulp en ondersteuningstraject. - is verantwoordelijk voor het verbeteren van het zorg- en ondersteuningsaanbod in de regio, het opzetten van een regionaal zorgnetwerk, en het bieden van expertise aan zorgprofessionals. - geeft voorlichting voor zorgverleners en andere instanties om hun kennis over mensenhandel te vergroten.

3. Ambities en acties

Mensenhandel is onacceptabel en moet worden gestopt. Daarom wil de gemeente Montfoort mensenhandel bestrijden door middel van de volgende activiteiten:

- Het vergroten van de bewustwording over mensenhandel onder bestuurders en medewerkers, professionals, ondernemers en inwoners door middel van gerichte communicatie per doelgroep.
- Het verlagen van de drempel om signalen van mogelijke mensenhandel te melden, door in de gehele gemeente kenbaar te maken waar men kan melden.
- Het toeleiden van slachtoffers van mensenhandel binnen de gemeente Montfoort naar de juiste hulp en ondersteuning.
- Bij casuïstiek met als thema mensenhandel, het bespreken en indien mogelijk en noodzakelijk integraal aanpakken van mensenhandel en aanpak dadernetwerken.

De pijlers die de gemeente Montfoort hiervoor gebruikt zijn:

1. Voorlichten, trainen en bewust maken.
2. Uitwerken en bekend maken interne meldroute.
3. Inzichtelijk maken (samenwerking) ketenpartners bij signalen, ketenregisseur.
4. Aanpak dadernetwerken.
5. Monitoren voortgang aanpak.

3.1 Voorlichten, trainen en bewust maken

De gemeente richt zich op het vergroten van bewustwording over mensenhandel en de bijbehorende signalen bij medewerkers. Dit gebeurt via voorlichting en trainingen, vooral voor medewerkers met klantcontacten, zoals bij Burgerzaken, BOA's en medewerkers van het Sociaal Team. Daarnaast worden ook externe professionals zoals huisartsen, onderwijzers en hulpverleners betrokken. Het thema 'uitbuiting' wordt in eerste instantie besproken in werkoverleggen, waarbij de 'Signalenkaart mensenhandel' van de VNG wordt gebruikt. Bewustwordingsbijeenkomsten kunnen, in samenwerking met het RIEC en CoMensha, worden georganiseerd. De focus ligt aanvankelijk op het intern bewust maken van medewerkers, maar als er meer zicht komt op de problematiek, kan het onderwerp breder worden uitgedragen naar ondernemers en bewoners, bijvoorbeeld door signalen te melden via Meld Misdaad Anoniem of campagnes voor kwetsbare doelgroepen

Acties	Planning	Wie
Investeren in (delen van) kennis over seksuele, criminele en arbeidsuitbuiting. Bijvoorbeeld via leerhuizen, workshops, trainingen voor medewerkers en ketenpartners.	Om de 2 jaar. Gepland maart/april 2025	RIEC, CoMensha en Medewerkers met klantencontacten.
Delen van de signaalkaarten intern.	Doorlopend	Aandachtsfunctionaris mensenhandel.
Bewustwordingscampagne bewoners: We investeren hiermee in het verhogen van de meldings- en aangiftebereidheid. De kennis bij publiek en professionals m.b.t. het anoniem melden wordt verder vergroot.	In overleg met ketenpartners	RIEC, CoMensha, Aandachtfunctionaris en Afdeling communicatie.
Voorlichting over de risico's van online uitbuiting of ronselpraktijken voor seksuele en criminele uitbuiting via online campagnes op social media (waarbij nadrukkelijk ook aandacht moet zijn voor victim blaming bij sexting bijvoorbeeld).	In overleg met ketenpartners	RIEC, CoMensha, Politie en Aandachtfunctionaris.

Voorlichting aan de risicobranches.	In overleg met ketenpartners	RIEC, CoMensha, Woningbouwverenigingen, GGD, scholen, sportverenigingen en jongerenwerkers.
-------------------------------------	------------------------------	---

3.2 Uitwerken en bekend maken interne meldroute

We werken de interne meldroute uit en zorgen dat medewerkers die signalen oppakken weten hoe deze bij de aandachtsfunctionaris mensenhandel terecht komen. De aandachtsfunctionaris denkt mee over de signalen, verrijkt deze waar mogelijk en zorgt dat de signalen doorgezet worden naar de juiste ketenpartner(s).

Acties	Planning	Wie
Interne meldroute verder uitwerken.	Voorjaar 2025	Aandachtsfunctionaris mensenhandel.
Interne meldroute onder aandacht brengen bij personeel.	Voorjaar 2025	Aandachtsfunctionaris mensenhandel.

3.3 Inzichtelijk maken (samenwerking) ketenpartners bij signalen, ketenregisseur

De ketenpartners voor de verschillende vormen van uitbuiting zijn bekend. Een belangrijke schakel voor de gemeenten in het Copen-gebied is de 'ketenregisseur mensenhandel' die werkzaam is op regionaal niveau (binnen het RIEC MN). De ketenregisseur versterkt de aanpak mensenhandel door de samenwerking binnen de keten zorg en veiligheid te verbeteren, versterkt signalering van en bewustwording over mensenhandel en doet regelmatig onderzoek naar de aard en omvang van mensenhandel.

Acties	Planning	Wie
Regionale bijeenkomsten mensenhandel.	3x per jaar januari / mei / september op een dinsdag	Aandachtfunctionarissen mensenhandel Copen-gebied, RIEC, Politie.
Overleg met de uitvoerende ketenpartners.	4x per jaar	SWOM, Jeugdteam, jongerenwerk, wijkagenten en BOA's
Jaarlijks up to date houden ketenpartners. Doormiddel van bellen/ mailen/ bijeenkomst.	1x per jaar	Gemeente en RIEC
Politie deelt jaarlijkse cijfers mensenhandel.	1x per jaar bij bijeenkomst januari	Aandachtfunctionarissen mensenhandel Copen-gebied, RIEC, Politie.

3.4 Aanpak dadernetwerken

De regio Utrecht West valt onder de veiligheidsregio Midden-Nederland, die een geïntegreerde aanpak heeft voor ondermijnende criminaliteit (GOC), waaronder mensenhandel. Deze aanpak omvat handhaving, bestuursrechtelijke en strafrechtelijke maatregelen tegen daders en netwerken van mensenhandel. Mensenhandel krijgt steeds meer aandacht binnen de GOC-aanpak, zowel als onderdeel van andere zaken als op basis van afzonderlijke signalen. Casuïstiek wordt opgepakt op lokaal niveau of via de regionale ondermijningstafel (RTO) van Midden-Nederland. Op basis van de signalen worden vervolgacties bepaald, zoals bestuursrechtelijke maatregelen of doorverwijzing naar politie.

Integrale bestuurlijke controles zijn een waardevol instrument om zicht te houden op de branches waarbij sprake is van een verhoogd risico op misstanden en deze tegen te gaan. Bij integrale bestuurlijke controles voert de gemeente samen met onder meer de politie, de Belastingdienst en de Nederlandse Arbeidsinspectie de controle uit. Partners kunnen vanuit hun taken en bevoegdheden specifieke interventies inzetten.

Acties	Planning	Wie
Controleren van websites zoals kinky en sexjobs, door gemeente en politie/afstemming met privacy officer.	2x per jaar	Aandachtsfunctionaris mensenhandel, Copen-gebied.
Extra controle als er signalen zijn.	Doorlopend	Aandachtsfunctionaris mensenhandel, Team OOV, Politie en BOA's.
Risicoadressen in beeld en doen van integrale controles.	4x per jaar	Team OOV, Politie en BOA's. toezichthouder ruimte, RIEC.
We passen de BIBOB-procedures toe op bepaalde vergunningaanvragen.	Doorlopend	Team OOV
We houden toezicht in de horecabranche.	Doorlopend	Team OOV

3.5 Monitoren voortgang aanpak

De terugkoppeling over de stand van zaken van de uitvoering van het Uitvoeringsplan Aanpak Mensenhandel zal jaarlijks aan de raad gedaan worden.. In de huidige Integrale Veiligheidsplan 2023-2026 is de aanpak van Ondermijnende Criminaliteit een van de gestelde prioriteiten en onder dit overkoepelende begrip valt ook deels de aanpak van mensenhandel. Bij het nieuwe Integrale Veiligheidsplan 2026-2029 zal aanpak mensenhandel een plek krijgen.

4. Tot slot

Dit uitvoeringsplan biedt een concrete en doelgerichte aanpak om mensenhandel te bestrijden en slachtoffers beter te beschermen. Door nauwe samenwerking tussen overheidsinstanties, maatschappelijke organisaties en andere betrokken partijen zorgen we voor een effectieve en duurzame aanpak.

De succesvolle uitvoering van dit plan vraagt om inzet en monitoring, zodat we flexibel kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen. Alleen samen kunnen we mensenhandel terugdringen en een veilige samenleving creëren waarin slachtoffers de hulp krijgen die ze nodig hebben en daders worden aangepakt.

Laten we gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen en ons blijven inzetten voor een rechtvaardige en menswaardige toekomst.

Bijlage 1 interne meldroute

Om voor medewerkers te verduidelijken waar zij met vragen en signalen over mensenhandel terecht kunnen, is onderstaande meldroute uitgewerkt. De aandachtsfunctionaris kan signalen waar mogelijk verrijken en doorzetten naar de juiste ketenpartner(s).

STAP 1

Gemeenteambtenaar (baliepersoneel, toezichthouder of bijvoorbeeld WMO consulent) vangt een signaal op en bespreekt het met de eigen teamcoördinator. Het is van belang dat bekend is welke persoon of personen betrokken zijn, in welke hoedanigheid en wat de achtergrond is van het signaal.

STAP 2

De aandachtsfunctionaris mensenhandel binnen de gemeente (van het team OOV) ontvangt het signaal van de gemeenteambtenaar of teamcoördinator. De naam van een melder (van intern of extern) blijft bij de aandachtsfunctionaris.

STAP 3

De aandachtsfunctionaris gaat na of de betrokken persoon, organisatie of het adres reeds in het eigen gemeentelijke systeem voorkomt zodat het signaal eventueel verrijkt kan worden met andere informatie. Een signaal kan worden besproken tijdens een lokaal ondermijningsoverleg. Bij dit overleg sluiten de wijkagenten van Montfoort aan. Daarnaast is de ondermijningsspecialist van het basisteam/politiedistrict de Copen bij een overleg aanwezig.

STAP 4

De aandachtsfunctionaris verzamelt alle informatie en weet hoe deze aan de juiste ketenpartner door te geven. Indien het een zeer ernstig signaal betreft waarop direct ingrijpen noodzakelijk is, dan wordt bij de politie de AVIM in kennis gesteld (AVIM: Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel). Gaat het om arbeidsuitbuiting, dan neemt de aandachtsfunctionaris contact op met de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA). Er wordt altijd een melding gedaan bij de Zorgcoördinator mensenhandel.

STAP 5

De aandachtsfunctionaris vraagt bij de overdracht van het signaal terugkoppeling aan de betrokken instantie.

STAP 6

De aandachtsfunctionaris koppelt terug richting de gemeenteambtenaar die het signaal heeft afgegeven over wat er met het signaal gedaan is en legt dit voor de eigen administratie vast.

Stap 1

medewerker of ketenpartner van een signaal op en bespreekt het met eigen teamleider.

Stap 2

De aandachtsfunctionaris mensenhandel ontvangt het signaal. De naam van een melder blijft bij de aandachtsfunctionaris.

Stap 3

De aandachtsfunctionaris onderzoekt het signaal en bespreekt het in het OOV team en wijkagenten. Het signaal kan ook bij het lokaal ondermijningsoverleg besproken worden.

Stap 4

De aandachtsfunctionaris verzamelt alle informatie en weet hoe deze aan de juiste ketenpartner door te geven. Er wordt altijd een melding gedaan bij de Zorgcoördinator mensenhandel.

Stap 5

De aandachtsfunctionaris vraagt bij de overdracht van het signaal terugkoppeling aan de betrokken instantie.

Stap 6

De aandachtsfunctionaris koppelt terug richting de medewerker of ketenpartner die het signaal heeft afgegeven over wat er met het signaal gedaan is en legt dit voor de eigen administratie vast.